

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ

॥ ಚತುರ್ದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

|| ಚತುರ್ದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

ಶ್ರೀರಾಮಸ್ಯಾಜ್ಞಯಾ ವಿಭೀಷಣೇನ ಸೀತಾಯಾಸ್ತತ್ಸಮೀಪ ಆನಯನಂ
ಸೀತಾಕರ್ತೃಕಂ ಪ್ರಿಯತಮಮುಖಚಂದ್ರಸ್ಯ ದರ್ಶನಂ ಚ

ತಮುವಾಚ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞಃ ಸೋಽಭಿವಾದ್ಯ ಪ್ಲವಂಗಮಃ |
ರಾಮಂ ಕಮಲಪತ್ರಾಕ್ಷಂ ವರಂ ಸರ್ವಧನುಷ್ಮತಾಂ || 6.114.1 ||

ಯನ್ನಿಮಿತ್ತೋಽಯಮಾರಂಭಃ ಕರ್ಮಣಾಂ ಯಃ ಫಲೋದಯಃ |
ತಾಂ ದೇವೀಂ ಶೋಕಸಂತಪ್ತಾಂ ದ್ರಷ್ಟುಮರ್ಹಸಿ ಮೈಥಿಲೀಂ || 6.114.2 ||

ಸಾ ಹಿ ಶೋಕಸಮಾವಿಷ್ಟಾ ಬಾಷ್ಟಪರ್ಯಾಕುಲೇಕ್ಷಣಾ |
ಮೈಥಿಲೀ ವಿಜಯಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ದ್ರಷ್ಟುಂ ತ್ವಾಮಭಿಕಾಂಕ್ಷತಿ || 6.114.3 ||

ಪೂರ್ವಕಾತ್ ಪ್ರತ್ಯಯಾಚ್ಛಾಹಮುಕ್ತೋ ವಿಶ್ವಸ್ತಯಾ ತಯಾ |
ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಭರ್ತಾರಮಿತಿ ಪರ್ಯಾಕುಲೇಕ್ಷಣಾ || 6.114.4 ||

ಏವಮುಕ್ತೋ ಹನುಮತಾ ರಾಮೋ ಧರ್ಮಭೃತಾಂ ವರಃ |
ಆಗಚ್ಛತ್ ಸಹಸಾ ಧ್ಯಾನಮೀಷದ್ಬಾಷ್ಟಪರಿಪ್ಲುತಃ || 6.114.5 ||

ಸ ದೀರ್ಘಮಭಿನಿಶ್ಚಿಸ್ಯ ಜಗತೀಮವಲೋಕಯನ್ |
ಉವಾಚ ಮೇಘಸಂಕಾಶಂ ವಿಭೀಷಣಮುಪಸ್ಥಿತಂ || 6.114.6 ||

ದಿವ್ಯಾಂಗರಾಗಾಂ ವೈದೇಹೀಂ ದಿವ್ಯಾಭರಣಭೂಷಿತಾಂ |
ಇಹ ಸೀತಾಂ ಶಿರಃಸ್ನಾತಾಮುಪಸ್ಥಾಪಯ ಮಾ ಚಿರಂ || 6.114.7 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ರಾಮೇಣ ತ್ವರಮಾಣೋ ವಿಭೀಷಣಃ |
ಪ್ರವಿಶ್ಯಾಂತಃಪುರಂ ಸೀತಾಂ ಸ್ತ್ರೀಭಿಃ ಸ್ವಾಭಿರಚೋದಯತ್ || 6.114.8 ||

ತತಃ ಸೀತಾಂ ಮಹಾಭಾಗಾಂ ದೃಷ್ಟೋವಾಚ ವಿಭೀಷಣಃ |
ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಬದ್ಧಾಂಜಲಿಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿನೀತೋ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ || 6.114.9 ||

ದಿವ್ಯಾಂಗರಾಗಾ ವೈದೇಹಿ ದಿವ್ಯಾಭರಣಭೂಷಿತಾ |
ಯಾನಮಾರೋಹ ಭದ್ರಂ ತೇ ಭರ್ತಾ ತ್ವಾಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛತಿ || 6.114.10 ||

ಏವಮುಕ್ತಾ ತು ವೈದೇಹೀ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ವಿಭೀಷಣಂ |
ಅಸ್ನಾತ್ವಾ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಭರ್ತಾರಂ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರ || 6.114.11 ||

ತಸ್ಯಾಸ್ತದ್ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ವಿಭೀಷಣಃ |
ಯಥಾಽಽಹ ರಾಮೋ ಭರ್ತಾ ತೇ ತತ್ ತಥಾ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ || 6.114.12 ||

ತಸ್ಯ ತದ್ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮೈಥಿಲೀ ಪತಿದೇವತಾ |
ಭರ್ತೃಭಕ್ತ್ಯಾವೃತಾ ಸಾದ್ವೀ ತಥೇತಿ ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ || 6.114.13 ||

ತತಃ ಸೀತಾಂ ಶಿರಃಸ್ನಾತಾಂ ಸಂಯುಕ್ತಾಂ ಪ್ರತಿಕರ್ಮಣಾ |
ಮಹಾರ್ಹಾಭರಣೋಪೇತಾಂ ಮಹಾರ್ಹಾಂಬರಧಾರಿಣೀಂ || 6.114.14 ||

ಆರೋಪ್ಯ ಶಿಬಿಕಾಂ ದೀಪ್ತಾಂ ಪರಾಧ್ಯಾಂಬರಸಂವೃತಾಂ |
ರಕ್ಷೋಭಿರ್ಬಹುಭಿರ್ಗುಪ್ತಾಮಾಜಹಾರ ವಿಭೀಷಣಃ || 6.114.15 ||

ಸೋಽಭಿಗಮ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾಪಿ ಧ್ಯಾನಮಾಸ್ಥಿತಂ |
ಪ್ರಣತಶ್ಚ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಶ್ಚ ಪ್ರಾಪ್ತಾಂ ಸೀತಾಂ ನ್ಯವೇದಯತ್ || 6.114.16 ||

ತಾಮಾಗತಾಮುಪಶ್ರುತ್ಯ ರಕ್ಷೋಗೃಹಚಿರೋಷಿತಾಂ |
ರೋಷಂ ಹರ್ಷಂ ಚ ದೈನ್ಯಂ ಚ ರಾಘವಃ ಪ್ರಾಪ ಶತ್ರುಹಾ || 6.114.17 ||

ತತೋ ಯಾನಗತಾಂ ಸೀತಾಂ ಸವಿಮರ್ಶಂ ವಿಚಾರಯನ್ |
ವಿಭೀಷಣಮಿದಂ ವಾಕ್ಯಮಹೃಷ್ಟೋ ರಾಘವೋಽಬ್ರವೀತ್ || 6.114.18 ||

ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪತೇ ಸೌಮ್ಯ ನಿತ್ಯಂ ಮದ್ವಿಜಯೇ ರತಃ |
ವೈದೇಹೀ ಸನ್ನಿಕರ್ಷಂ ಮೇ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಸಮಭಿಗಚ್ಛತು || 6.114.19 ||

ತಸ್ಯ ತದ್ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಘವಸ್ಯ ವಿಭೀಷಣಃ |
ತೂರ್ಣಮುತ್ಸಾರಣಂ ತತ್ರ ಕಾರಯಾಮಾಸ ಧರ್ಮವಿತ್ || 6.114.20 ||

ಕಂಚುಕೋಷ್ಣೀಷಿಣಸ್ತತ್ರ ವೇತ್ರರುರ್ಯುರಪಾಣಯಃ |
ಉತ್ಸಾರಯಂತಸ್ತಾನ್ ಯೋಧಾನ್ ಸಮಂತಾತ್ ಪರಿಚಕ್ರಮುಃ || 6.114.21 ||

ಋಕ್ಷಾಣಾಂ ವಾನರಾಣಾಂ ಚ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಚ ಸರ್ವಶಃ |
ವೃಂದಾನ್ಯುತ್ಸಾರ್ಯಮಾಣಾನಿ ದೂರಮುತ್ತಸ್ಥೂರಂತತಃ || 6.114.22 ||

ತೇಷಾಮುತ್ಸಾರ್ಯಮಾಣಾನಾಂ ನಿಃಸ್ವನಃ ಸುಮಹಾನಭೂತ್ |
ವಾಯುನೋದ್ಧೂಯಮಾನಸ್ಯ ಸಾಗರಸ್ಯೇವ ನಿಃಸ್ವನಃ || 6.114.23 ||

ಉತ್ಸಾರ್ಯಮಾಣಾಂಸ್ತಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಮಂತಾಜ್ಞಾತಸಂಭ್ರಮಾನ್ |
ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಾತ್ತದಮರ್ಷಾಚ್ಚ ವಾರಯಾಮಾಸ ರಾಘವಃ || 6.114.24 ||

ಸಂರಂಭಾಚ್ಚಾಬ್ರವೀದ್ ರಾಮಶ್ಚಕ್ಷುಷಾ ಪ್ರದಹನ್ನಿವ |
ವಿಭೀಷಣಂ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞಂ ಸೋಪಾಲಂಭಮಿದಂ ವಚಃ || 6.114.25 ||

ಕಿಮರ್ಥಂ ಮಾಮನಾದೃತ್ಯ ಕ್ಲಿಶ್ಯತೇಽಯಂ ತ್ವಯಾ ಜನಃ |
ನಿವರ್ತಯ್ಮಿನಮುದ್ವೇಗಂ ಜನೋಽಯಂ ಸ್ವಜನೋ ಮಮ || 6.114.26 ||

ನ ಗೃಹಾಣಿ ನ ವಸ್ತ್ರಾಣಿ ನ ಪ್ರಾಕಾರಸ್ತಿರಸ್ತ್ರಿಯಾ |
ನೇದೃಶಾ ರಾಜಸತ್ಕಾರಾ ವೃತ್ತಮಾವರಣಂ ಸ್ತ್ರಿಯಾಃ || 6.114.27 ||

ವ್ಯಸನೇಷು ನ ಕೃಚ್ಛೈಷು ನ ಯುದ್ಧೇಷು ಸ್ವಯಂವರೇ |
ನ ಕ್ರತೌ ನೋ ವಿವಾಹೇ ವಾ ದರ್ಶನಂ ದೂಷ್ಯತೇ ಸ್ತ್ರಿಯಾಃ || 6.114.28 ||

ಸೈಷಾ ವಿಪದ್ಗತಾ ಚೈವ ಕೃಚ್ಛೈಣ ಚ ಸಮನ್ವಿತಾ |
ದರ್ಶನೇ ನಾಸ್ತಿ ದೋಷೋಽಸ್ಯಾ ಮತ್ಸಮೀಪೇ ವಿಶೇಷತಃ || 6.114.29 ||

ವಿಸೃಜ್ಯ ಶಿಬಿಕಾಂ ತಸ್ಮಾತ್ ಪದ್ಭ್ಯಾಮೇವಾಪಸರ್ಪತು |
ಸಮೀಪೇ ಮಮ ವೈದೇಹೀಂ ಪಶ್ಯಂತ್ವೇತೇ ವನೌಕಸಃ || 6.114.30 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ರಾಮೇಣ ಸವಿಮಶೋರ್ ವಿಭೀಷಣಃ |
ರಾಮಸ್ಯೋಪಾನಯತ್ ಸೀತಾಂ ಸನ್ನಿಕರ್ಷಂ ವಿನೀತವತ್ || 6.114.31 ||

ತತೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸುಗ್ರೀವೌ ಹನೂಮಾಂಶ್ಚ ಪ್ಲವಂಗಮಃ |
ನಿಶಮ್ಯ ವಾಕ್ಯಂ ರಾಮಸ್ಯ ಬಭೂವುರ್ವ್ಯಥಿತಾ ಭೃಶಂ || 6.114.32 ||

ಕಲತ್ರನಿರಪೇಕ್ಷೈಶ್ಚ ಇಂಗಿತೈರಸ್ಯ ದಾರುಣೈಃ |
ಅಪ್ರೀತಮಿವ ಸೀತಾಯಾಂ ತರ್ಕಯಂತಿ ಸ್ಮ ರಾಘವಂ || 6.114.33 ||

ಲಜ್ಜಯಾ ತ್ವವಲೀಯಂತೀ ಸ್ವೇಷು ಗಾತ್ರೇಷು ಮೈಥಿಲೀ |
ವಿಭೀಷಣೇನಾನುಗತಾ ಭರ್ತಾರಂ ಸಾಭ್ಯವರ್ತತ || 6.114.34 ||

ವಿಸ್ಮಯಾಚ್ಚ ಪ್ರಹರ್ಷಾಚ್ಚ ಸ್ನೇಹಾಚ್ಚ ಪತಿದೇವತಾ |
ಉದೈಕ್ಷತ ಮುಖಂ ಭರ್ತುಃ ಸೌಮ್ಯಂ ಸೌಮ್ಯತರಾನನಾ || 6.114.35 ||

ಅಥ ಸಮಪನುದನ್ಮನಃಕ್ಲಮಂ ಸಾ
ಸುಚಿರಮದೃಷ್ಟಮುದೀಕ್ಷ್ಯ ವೈ ಪ್ರಿಯಸ್ಯ |
ವದನಮುದಿತಪೂರ್ಣಚಂದ್ರಕಾಂತಂ
ವಿಮಲಶಶಾಂಕನಿಭಾನನಾ ತದಾಽಽಸೀತ್ || 6.114.36 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ಚತುರ್ದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||